

UDK: 050.432:330.1
doi: 10.5937/ekonhor1501001P

UVODNIK

Na početku ovog Uvodnika, obaveštavamo domaću i inostranu akademsku zajednicu da su *Ekonomski horizonti* - uz EconLit, EBSCO, Cabell's Directories, ProQuest ABI/INFORM, Index Copernicus, Ulrich Web - od marta meseca ove godine uključeni u Directory of Open Access Journals (DOAJ) - *online* direktorijum koji indeksira i obezbeđuje otvoren pristup recenziranim naučnim časopisima.

Sveska 1 Volumen 17 Godište 2015 naučnog časopisa *Ekonomski horizonti* sadrži četiri izvorna naučna i jedan pregledni članak, prikaz knjige i prikaz međunarodne naučne konferencije.

Shodno nastojanjima Uredništva Časopisa usmerenim na unapređivanje kvaliteta objavljenih priloga i potvrđivanje njegovog međunarodnog karaktera, posebno ukazujemo na to da su u ovoj Svesci *Ekonomskih horizonata*, nakon dvostruko anonimnog recenziranja i revizije rukopisa, publikovana dva izvorna naučna i jedan pregledni članak autora iz inostranstva (Kina, Indija).

Označavajući strane direktne investicije (SDI) i spoljnu trgovinu (ST) kao fundamentalne pokretače naglog ekonomskog rasta u Kini, i ukazujući na neosporno pogoršavanje stanja životne sredine u Kini, *Fan Xiufeng*, *Liu Bolong* i *Liu Qiong* određuju sistem indeksa oslobađanja zagađivača, s ciljem procene ukupnog stanja oslobađanja zagađujućih materija u 30 provincija i gradova u Kini, u periodu 1991-2012. S obzirom da je neravnoteža u regionalnom ekonomskom razvoju dovela do heterogenosti dejstava ST i SDI na životnu sredinu, analizirani su, sa nacionalnog stanovišta, i stanovišta tri regiona (istočni, centralni

i zapadni), različiti uticaji ST i SDI na oslobađanje zagađenja. Oslanjajući se na razmatranje kumulativnih dinamičkih efekata oslobađanja zagađivača, izgrađeni dinamički model panel podataka i koristeći metode procene GMM sistem, kritički je ispitan relevantan odnos između ST, SDI i oslobađanja zagađivača. Utvrđeni rezultati su pokazali da SDI i ST imaju različit uticaj na oslobađanje zagađivača u različitim regionima, te da, stoga, lokalne vlade na svim nivoima treba da shodno lokalnim uslovima privlače strane investicije i razvijaju spoljnu trgovinu.

Oslanjajući se na relevantan teorijski uvid i praktična znanja po kojima uspešna industrijalizacija predstavlja bitnu determinantu održivog ekonomskog razvoja, *Vladimir Mičić* istražuje ključne aspekte ponovne industrijalizacije i strukturnih promena u funkciji ekonomskog razvoja Republike Srbije (RS). Na osnovu upoređivanja rezultata razvoja i strukturnih reformi privrede i industrije RS i zemalja u procesu industrijalizacije (Bugarska i Hrvatska) i industrijalizovanih zemalja (Češka, Slovačka, Mađarska i Slovenija), potvrđeno je da razvijenije industrijske zemlje imaju efikasnije strukturne promene i propulzivniju proizvodnju, što se odražava na nivoe industrijske proizvodnje i njene konkurentnosti, obim i kvalitet izvoza prerađivačkih industrija. Polazeći od stava da je - usled nagle i prevremene tercijarizacije i neadekvatnih reformi - industrija RS devastirana, kroz istraživački proces je potvrđeno da prevremena deindustrijalizacija zaustavlja ekonomski razvoj i implicira ponovnu industrijalizaciju i strukturne promene, i da su nivo razvoja i konkurentnost industrije u korelaciji sa intenzitetom idustrijalizacije.

Polazeći od IPAT jednačine, koja obuhvata višestruka dejstva stanovništva, resursnog bogatstva i tehnologije na životnu sredinu, *Fang Ying* i *Zhao Wen-ping*, pre

Korespondencija: S. P. Petrović, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Đ. Pucara 3, 34000 Kragujevac, Republika Srbija; e-mail: pslavica@kg.ac.rs

svega, razmatraju odnos između kružne ekonomije, kao ekonomsko-ekološkog modela koji zahteva očuvanje resursa i zaštitu životne sredine tokom ekonomskog razvoja, i razdvajanja vrednosti, i postavljaju i ispituju model razvojnih faza (početna, središnja, napredna i izvanredna) kružne ekonomije. Pribavljeni relevantni uvidi su kvantitativno verifikovani u pokrajini Shaanxi, u Kini, kroz vrednovanje razvojnih faza kružne ekonomije u odnosnoj pokrajini. Na osnovu predviđanja uticaja na okruženje u različitim fazama - naprednoj i središnjoj, i upoređivanja uticaja na okruženje u naprednoj i središnjoj fazi, utvrđeno je da napredna faza poseduje prednost nad središnjom fazom, s obzirom na potrošnju energije i proizvodnju čvrstog otpada. Razvojno iskustvo odnosne kineske provincije može se smatrati značajnim za Kinu i druge zemlje u razvoju.

Označavajući investiciono odlučivanje i sistem merenja performansi kao tačku povezivanja poslovnih finansija i sistema strateškog menadžmenta, odnosno, kao fundament strateških finansija, *Miroslav Todorović, Đorđe Kaličanin i Aleksandra Nojković* - kroz empirijsko istraživanje prakse izbora i primene različitih merila u Republici Srbiji, na osnovu anketiranja menadžera u 64 preduzeća, u vremenskom intervalu: mart - septembar 2014 - kritički preispituju korišćenje različitih merila u oblasti investicionog odlučivanja (Capital Budgeting Metrics - CBM) i merila performansi preduzeća (Corporate Performance Metrics - CPM). Dobijeni rezultati ukazuju na to da se u anketiranim preduzećima najviše koristi indeks rentabilnosti, a da su merila performansi preduzeća zasnovana na računovodstvenom dobitku najzastupljenija. Takođe se ističe da orijentacija preduzeća ka dodatnoj ekonomskoj vrednosti (Economic Value Added - EVA) i izbalansiranoj karti rezultata (Balanced Scorecard - BSC) raste sa rastom veličine i stepena internacionalizacije preduzeća, odnosno, da su

preduzeća koja primenjuju sofisticirana merila investicionog odlučivanja sklonija da istovremeno koriste i sofisticirana merila performansi preduzeća.

U okviru kritičkog preispitivanja računovodstva pravičnih vrednosti, procedura propisanih za njihovo merenje i odredaba nekih standarda revizije u okruženju pravične vrednosti, *Jatinder P. Singh i Prince Doliya* identifikuju bitne aspekte računovodstva i merenja pravične vrednosti, odnosno, razmatraju prepreke u, izjave o, i zaštitne mere u reviziji merenja pravične vrednosti. Kao tri ključne dimenzije revizije merenja pravične vrednosti izdvojeni su: procena interne kontrole u odnosu na mere pravične vrednosti, identifikacija i vrednovanje mera pravične vrednosti za koje se veruje da će biti visoko rizične, i moguće predrasude revizora. Takođe, kao dve važne oblasti računovodstva u kojima se merenje pravične vrednosti istaknuto manifestuje, razmotreno je računovodstvo nematerijalnih ulaganja i računovodstvo finansijskih derivata.

Takođe, ova Sveska Časopisa sadrži prikaz *Jovane Golo* monografije: Hill, C. W. L. (2014). *International Business: Competing in the Global Marketplace*. Maidenhead, Berkshire, UK: McGraw-Hill Education.

Sveska 1 sadrži i prikaz *Gordane Radosavljević* treće međunarodne naučne konferencije: *Contemporary Issues in Economics, Business and Management - EBM 2014*, koja je, u organizaciji Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu, održana na Fakultetu, 27. novembra 2014. godine.

U ime Uredništva Časopisa i u svoje ime zahvaljujem se, pre svega, autorima priloga objavljenim u ovoj Svesci Časopisa. Istovremeno, posebnu zahvalnost dugujemo recenzentima na uloženom trudu i konstruktivnim i kritičkim komentarima i uputstvima autorima podnetih rukopisa.

Glavni i odgovorni urednik
Slavica P. Petrović

Slavica P. Petrović je redovni profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu. Doktorirala je u oblasti poslovne ekonomije i menadžmenta, na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Ključne oblasti njenog naučnog interesovanja i rada su sistemsko mišljenje, sistemske metodologije strukturiranja upravljačkih problemskih situacija, *soft* i kritički *management science*, metodologija naučnog istraživanja.